

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Al. I. Cuza” Iași
1.2 Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3 Departament	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Metodologia restaurării icoanelor și lemnului policrom. Documentația de restaurare						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	36
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					2
Examinări					1
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	77				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Paleotehnici icoană. Studiul materialelor. Studiul culorii. Studiul desenului. Teoria generală a restaurării.
4.2 de competențe	Cunoștințe de pictură, tehnici artistice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată corespunzător (tablă, calculator, videoproiector); platformă Webex Cisco pentru activitatea online
--------------------------------	--

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de laborator dotată corespunzător (microscop, lupa binoculară și camera foto-video conectată la calculator, aparat foto, lampa UV, hota, aparatura electrică).
---	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Elaborarea unor cercetări și lucrări profesionale personale, pe baza metodelor de studiu consacrate. CP2. Utilizarea adecvată a cunoștințelor generale în cadrul contextualizat; CP3. Evaluarea obiectivă a unor situații, în baza cunoștințelor dobândite; CP4. Soluționarea unor problemelor tehnice și tehnologice de conservare-restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice conservării și restaurării icoanelor și lemnului policrom.)
Competențe transversale	CT1. Deprinderea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, într-un cadru liber ales, sub o strictă observație calificată de specialitate CT2. Asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, dezvoltarea capacităților empatice de comunicare interpersonală și asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă. CT3. Informarea și cunoașterea continuă prin intermediul metodelor și tehnicilor adecvate de învățare în domeniul artistic, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Studentul să cunoască și să înțeleagă fluxul tehnologic al operațiilor de conservare-restaurare al picturilor, respectând normele restaurării științifice. Studentul să își dezvolte abilitățile de a aplica și corela în mod corect cunoștințele acumulate pentru rezolvarea diferitelor probleme legate de <u>conservarea și restaurarea picturilor</u> .
7.2 Obiectivele specifice	Asigură cunoașterea noțiunilor teoretice necesare intervenției asupra picturilor vechi pe suport de lemn, iar prin cazuistica parcursă în orele de laborator se oferă posibilitatea cunoașterii logicii fluxului tehnologic optim al operațiilor de conservare-restaurare

8. Conținuturi

	Metode de predare	Observații
8. 1 Curs		
1. Conservarea și restaurarea icoanelor pe pânză. Probleme specifice.	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea.	2h
2. Conservarea și restaurare picturii bisericilor din lemn. Probleme specifice.	Prelegerea participativă, problematizarea,	2h
3. Conservarea și restaurarea icoanelor și lemnului policrom in situ.	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea,	2h
4. Conservarea și restaurarea lemnului sculptat, policrom. Consolidarea policromiei lemnului sculptat. Consolidarea lemnului sculptat. Îndepărtarea murdăriei, petelor, vopselei. Completări ale lipsurilor lemnului sculptat. Îndepărtarea depunerilor de murdărie aderentă de pe policromie.	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă, exemplificarea.	4h
5. Integrarea cromatică a lipsurilor policromiei. Metode de retușare. Tehnica tradițională de aurire cu clei și bolus. Peliculizarea de protecție a policromiei.	Prelegerea, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă, exemplificarea.	2h

Referințe principale:

- Axinte L. *Aspects Concerning the Preservation State of Vama Church in the Bucovina Village Museum, Suceava*, în EJST, 2008, vol. 4, nr.3, p. 71-78.
- Moșneagu M. 2018. *Conservation and Restoration of the Iconostasis of „Sf. Ioan Bogoslov” Cemetery Church in the Agapia- Neamț Monastery*, in „ESRARC 2018. 10th European Symposium on Religious Art, Restoration & Conservation. Proceedings book” (S. Magal, D. Mendelova, D. Petranova, N. Apostolescu, Eds.) Ed. Kermes/Books, Torino (Italia), 2018, pp. 129-132
- Moșneagu, M., 2014, *Îndepărtarea repictărilor-etapă esențială în recuperarea autenticității icoanelor și a iconostaselor* în „Restitutio”, nr. 8, Ed. Muzeul Național al satului Dimitrie Gusti, București, pp. 170-175
- Moșneagu, M., Nastasă, M., 2002, *Conservarea și restaurarea tetrapodului din biserica “Sf. Gheorghe” Iași*, în “Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural”, vol. IV, Edit. Trinitas, p. 121-125.
- Moșneagu, M., 2011, *Evaluating the state of conservation of some iconostases in Iasi*, în ”Analele Stiințifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași, Seria Teologie”, Editura Universității „Al. I. Cuza” Iași, pp. 167-188.
- Postolache L.D, Darida I., Floroiu A., Dudu M.V., Sburlea I., Mălinescu B., Herăscu A.V., *Repere metodologice din procesul de conservare-restaurare – Mănăstirea Zamfira, iconostas*, în Caietele restaurării 2018, Editura ACS, București, p. 130-145 Postolache D.L., *Restaurarea unui iconostas brâncovenesc*, în Caietele restaurării 2014, Ed. ACS, pp. 170 – 178

Referințe suplimentare:

- Bordașiu, C., 2010, *Estetică și restaurare*, Ed. Studis, Iași.
- Nicolaus, K., 1999, *The restoration of paintings*, Ed. Konemann, Cologne.
- Melniciuc-Puică N., 2001, *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress.
- Perusini, G., 1989, *Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee*, Del Bianco Editore, Udine.
- Pertegato, F., 2001, *I tessili degrado e restauro*, Nardini Editore, Firenze.
- Piva, G., 2001, *L'arte del restauro*, Hoepli, Milano.
- Rizzo, L., 2005, *Manuale delle tecniche di restauro*, EDUP, Roma.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Măsurile de protecția muncii și PSI. Consolidarea icoanelor și lemnului policrom in situ. Intervenții de consolidare a policromiei de pe lemnul sculptat. Desprăfuirea picturilor cu desprinderi.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	6h
2. Intervenții de îndepărtare a murdăriei, petelor, vopselelor de pe lemnul sculptat.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	9h
3. Lipiri, completări de lemn, chituiuri ale lemnului degradat.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	3h
4. Realizarea de chituiuri ale zonelor lacunare din policromie. Finisarea mecanică a chituirilor.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	3h
5. Intervenții de îndepărtare a murdăriei de pe foița de aur și argint.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	6h
6. Integrarea cromatică a lipsurilor policromiei în culori de apă, vernis, metodele tratteggio, pointillism, velatura.	Lucrarea de laborator. Demonstrații. Discuții. Exemplificări	9h

Bibliografie

- Bitelli, L., M., 1998, *Restauro dei dipinti su tavola*, Nardini Editore, Fiesole.
- Cozmei M., Robu A., 2007, *Conservarea și restaurarea iconostasului bisericii mari a Mănăstirii Sucevița*, în *Movileștii: istorie și spiritualitate românească*, vol.3: Artă și Restaurare, Editura Grup Mușatini, Suceava, p. 205-214.
- Melniciuc-Puică N., 2001, *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress.
- Moșneagu, M., Nastasă, M., 2002, *Conservarea și restaurarea tetrapodului din biserica "Sf. Gheorghe" Iași*, în "Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural", vol. IV, Edit. Trinitas, p. 121-125.
- Nicolaus, K., 1999, *The restoration of paintings*, Ed. Konemann, Cologne.
- Onica S., Dominte M.G., 2005, *Restaurarea - conservarea iconostasului bisericii „Sf. Dumitru”- Hârlău*, în Monumentul, ediția a VII-a, p. 340

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei au avut loc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor obiectelor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- corectitudinea și profunzimea cunoștințelor; coerența logică.; gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă (finală în sesiunea de examene)	50%
	criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual prezența la curs - minimum 50%	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de aplicare în practică a cunoștințelor asimilate	Lucrări practice curente.	30%
	- criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual. prezența la lucrările practice - minimum 75%	Participarea activă la lucrările de laborator	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și însușirea tehnicilor de lucru pe icoană.			

Data completării

30.09.2021

Semnătura titularului de curs

Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana

Semnătura titularului de seminar

Lect.dr.Moșneagu Mina Adriana

Data avizării în departament

05.10.2021

Semnătura directorului de departament

